УДК 615.32

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ СИРОВИНИ МАЛИНИ ЗВИЧАЙНОЇ У МЕДИЦИНІ ТА ФАРМАЦІЇ

Єлизавета Кузьмінова, Олена Руденко,
Керівник – Т.П. Зарудко
Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету,
м. Харків, Україна

Малина звичайна — Rubus idaeus L. (від rubus — лат. назви малини або ожини; від ruber — червоний; idaeus — від грец. idaios — ідський (за Плінієм, від гори Іда на о. Кріт) — напівкущ з роду рубус (Rubus L.) родини розові (Rosaceae L.). Відомо багато сортів рослини, в тому числі — ремонтантних, із жовтими і чорними плодами.

Офіцинальною сировиною є плоди малини звичайної — Fructus Rubi idaei, які збирають лише в суху погоду, цілком стиглі, без квітоніжок і квітколожа. У народній медицині використовують квітки (Flores Rubi idaei) і листя (Folia Rubi idaei) малини звичайної [1, 2].

У науковій медицині застосовують свіжі й сушені плоди малини звичайної. Із свіжих плодів виготовляють малиновий сироп (Syrupus Rubi idaei), який використовують для поліпшення смаку ліків. Чай із сушених плодів призначають при різних простудних захворюваннях (чинить потогінну, анальгезивну і протизапальну дію). Як дієтичний продукт плоди малини звичайної споживають у натуральному вигляді при анемії, атеросклерозі, гіпертонічній хворобі, цукровому діабеті, для збудження апетиту й поліпшення травлення при екземі. При нефриті й подагрі вживання плодів малини протипоказане. Народна медицина рекомендує вживати пагони і листя малини звичайної як заварку до чаю, який п’ють при застуді, грипі, знесиленні після хвороби, при ревматизмі. Распбері-кетон підвищує шкірний інсуліноподібний фактор росту, стимулює ріст волосся й підвищує еластичність шкіри. З досвіду народної медицини відомо, що листя малини звичайної характеризується протизапальними, в’яжучими, антитоксичними, кровоспинними властивостями.

В експерименті настій і настойка листя проявляють стресо- й гастропротекторні властивості. Настій квіток малини звичайної вживають при геморої, гарячці, а зовнішньо — при кон'юнктивіті, блефариті, для промивання обличчя при вуграх [1, 3].

Слід зазначити, що таке різноманіття напрямів терапевтичної дії і застосування засобів із малини обумовлене її багатим хімічним складом. Свіжі плоди містять 3,6-5,7 % вуглеводів (глюкоза, фруктоза, сахароза), органічні кислоти (яблучна, лимонна, винна, мурашина) до 1,36-2,05 %, пектинові речовини – до 0,45-0,71 %, каротин – до 0,3-0,6 мг%, вітамін B_2 – до 0,012 мг %, вітамін С – 12-45 мг%, нікотинова кислота – 0,6 мг%, фолієва кислота – 0,18 мг%, флавоноїди – гіперозид, ізокверцитрин, астралагін, кемпферол-рамнозид та ін., β-ситостерин та інші фітостерини, слизисті і дубильні речовини, мікро- і макроелементи – калій, залізо, марганець, кобальт, цинк та ін., бензальдегід, тритерпенові кислоти. Насіння містить жирну олію до 21 %.

У листі містяться вітаміни С, Е, каротин, фенолкарбонові кислоти, катехіни, флавоноїди, дубильні речовини, мікро- та макроелементи – калій, фосфор, кальцій, залізо, магній [3].

Нами був визначений вміст органічних кислот у плодах малини звичайної, який склав 1,50±0,09 %.

Таким чином, сировина малини звичайної характеризується доступністю сировинної бази, багатим хімічним складом, різнонаправленістю застосування та має широкі можливості використання у медицині та фармації.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Лекарственное сырье растительного и животного происхождения. Фармакогнозия: Учеб. пособ. / Под. ред. Г.П. Яковлева. — СПб., 2006; Лікарські рослини / Відп. ред. А.М. Гродзинський. — К., 1992;
2. Растительные ресурсы России: Дикорастущие цветковые растения, их компонентный состав и биологическая активность. Т. 2. Семейства Actinidiaceae — Malvaceae, Euphorbiaceae — Haloragaceae. — СПб., 2010.

3. https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/6757/malina-zvichajna